

Viite: Lausuntopyyntö VN/12277/2021

Lausunnonantaja:
Suomen Vuohiyhdistys Ry

Yleistä

Suomen Vuohiyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto eläinten hyvinvointilakiin. Laki on tärkeä ja sillä on laajat vaikutukset kotieläintuotantoon niin eläinten hyvinvoinnin kuin eläinten pidon kustannusten kannalta. Eläinten hyvinvointilain ei tulisi lisätä kotieläintilojen hallinnollista taakkaa ja lain tulkinnan tulisi olla yhtäläistä eri puolilla maata. Eläinten hyvinvointilaissa on monia hyviä uudistuksia ja päivityksiä eläinten suojeluun sekä eläinten pitoon. Pidämme tärkeänä myös eläinten omistajan oikeusturvan toteutumista valvontatilanteissa ja valvonnan mahdollisissa seuraamuksissa.

Haluamme muistuttaa toimivien eläinlääkäripalveluiden saatavuudesta eri puolella Suomea. Varsinkin kiireellinen ympärivuorokautinen eläinlääkäriapu on ehdottoman tärkeää eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Seuraavassa pykäläkohtaisia huomioita:

Luku 1. Yleiset säännökset

- 5§ Määritelmät
  - kohta 9) Pitopaikka. Suomen Vuohiyhdistys toivoo, että pysyvä – ja tilapäinen pitopaikka on määriteltävä lain tasolla. Koemme, että luonnoksessa esitetyssä mallissa pitopaikan määritelmässä tulisi valvonnoissa esille paljon erilaisia tulkintoja. Tämä aiheuttaisi haittaa niin eläintenpitäjille kuin hallinnollekin. Eläinten pitäjän oikeusturva vaarantuu epäselvissä tilanteissa, joista voidaan tehdä erilaisia tulkintoja. Pysyvän ja tilapäisen pitopaikan tarkempi määrittely selkeyttää pitopaikan määritelmää ja vähentää tulkinnanvaraisuutta pitopaikan pysyvyyttä tai tilapäisyyttä arvioitaessa. Esitämme, että pysyvä pitopaikka tarkoittaisi paikkaa, jossa eläin viettää pääosan ajastaan.

Luku 2. Yleiset periaatteet ja vastuu eläimestä

- 6§ Lain yleiset periaatteet
  - Esitämme, että luvaton tunkeutuminen eläintiloihin sisällytettäisiin kieltoon eläinten hyvinvoinnin tarpeettomasta vaarantamisesta. Eläinten rutiininomaisista hoitotoimenpiteistä poikkeavat vierailut ja yllätykset aiheuttavat eläimille ylimääräistä stressiä ja pelkoa. Luvattomat vierailijat voivat myös levittää eläintautien aiheuttajia. Vuohien luonnollinen pelkoreaktio on pakeneminen kuten saaliseläimillä yleisesti. Rajallisissa tiloissa pakeneminen aiheuttaa helposti eläinten pakkautumista, jolloin

pienempikokoiset vuohet tai emien alla olevat kilit ovat vaarassa vahingoittua. Luvaton tunkeutuminen eläintiloihin aiheuttaa vuohille vaaraa monella eri tavalla.

- 7§ Sairaana ja vahingoittuneen eläimen auttaminen
  - Pykälässä veloitetaan kaikki kansalaiset auttamaan sairasta tai vahingoittunutta eläintä. Asia on kannatettava, mutta lain kirjaus todella vaativa. Kaikilla kansalaisilla ei välttämättä ole osaamista ja ymmärrystä eläimen luonnollisesta käyttäytymisestä, hädästä tai auttamisesta. Näemme, että kansalaisten olisi pyrittävä auttamaan sairasta tai vahingoittunutta eläintä, jolloin kirjaus olisi tarkoituksenmukaisempi. Esimerkiksi kuttujen ja pukkien kiimakäyttäytyminen on todella äänekkästä. Kutut ilmaisevat kiimaa voimakkaasti määkimällä ja jopa huutamalla, mikä saattaa kuulostaa ohikulkijan korvaan todella rajulta meteliltä. Kyseessä ei kuitenkaan ole eläimen julma kohtelu, vaan luonnollinen käyttäytymismalli, jonka laukaisevat kiimahormonit. Kuttujen kiimakäyttäytyminen on aiheuttanut monesti aiheettomia eläintensuojeluilmoituksia vuohien pitäjille. Huoli eläimen käyttäytymisestä tulisi aina ensisijaisesti ilmaista eläimen omistajalle, mikäli omistajaa ei syystä tai toisesta tavoiteta, olisi otettava yhteyttä viranomaisiin, kuten lakiluonnoksen perusteluissa todetaan.

Luku 3. Eläimen kohtelu

- 13§ kielletty kohtelu
  - Eläintä tulisi aina kohdella rauhallisesti ja totuttaa eläin erilaisiin tilanteisiin sekä tarvittavaan käsittelyyn kuten lypsyyn ja sorkkien leikkuuseen. Toisinaan on kuitenkin tilanteita, joissa eläin täytyy saada pysymään paikoillaan tai saada kiinni laumasta tai katraasta. Vuohitiloilla esimerkiksi ison sarvellisen pukin sorkkien- tai karvanhoitoa on omistajan kannalta turvallista tehdä niin, että pukkia pidetään paikallaan pitämällä sen sarvista kiinni. Tämä ei tarkoita sarvista raahaamista vaan ainoastaan paikallaan pitämistä. Kilejä voidaan napata jalasta kiinni, jotta niiden kuntoa voidaan tarkastella. Tämäkään ei tarkoita jalasta raahaamista vaan eläimen pysäyttämistä kiinniottamiseksi ja voimien tarkastamiseksi. Esitämme, että eläinten kannalta niiden välttämättömien hoitotoimenpiteiden tekemiseksi täytyy pystyä ottamaan eläimestä kiinni, niin ettei se aiheuta haittaa tai vaaraa niin eläimelle kuin hoitajallekaan. Siksi tulisi olla sallittua pysäyttää ja pitää eläintä paikallaan ottamalla eläin kiinni sarvesta, jalasta tai päästä.
- 16§ Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö
  - Kiitämme kilien mainitsemisesta nupoutuksen yhteydessä. Kilien nupouttaminen parantaa vuohikatraan hyvinvointia sekä hoitajien turvallisuutta. Asianmukaisen lääkityksen käyttö nupoutuksen yhteydessä on hyvin tärkeää kilien hyvinvoinnille ja toipumiselle.

Luku 4. Eläinten hoito

- 20§ Yleiset vaatimukset
  - Hyvinvointilain eläinten hoitoa koskevissa yleisissä vaatimuksissa eläimen likaisuus jää väljäksi määritelmäksi. Eläinten likaisuus on aiheuttanut paljon erimielisyyttä ja vaihtelevia tulkintoja valvonnoissa. Siksi olisi parempi määritellä mitä eläimen likaisuudella tarkoitetaan, jotta tulkinnanvaraisuus vähentyisi. Suomen Vuohiyhdistys tukee MTK:n esittämää monijäsenistä lautakuntaa, jossa viranomaiset, neuvonta ja tuottajat yhdessä pohtivat tulkintoja eläimiä koskevissa kysymyksissä. Nykyinen malli hakea tulkintaa oikeusteitse on todella tehotonta ja aikaa vievää. Lautakuntaan valittavilla jäsenillä olisi tarvittavaa tietotaito erilaisista arjen olosuhteista, eri eläinlajeista sekä eläinten pidosta eri tuotanto-olosuhteissa.

- 21§ Ruokinta ja juotto
  - Eläimen hyvä ruokinta ja veden saanti ovat kotieläintuotannon kulmakiviä. Ilman sopivaa ravintoa ja riittävää vedensaantia ei ole hyvinvoivaa eläintä. Lakitekstin perusteluissa on huomioitu ravinnon tarvetta sekä juottoa monipuolisesti sekä huomioitu erilaisia tilanteita. Haluamme kuitenkin muistuttaa vielä jatkuvan veden saannin vaatimuksista erilaisissa hoitotoimenpiteissä. Esitämme, että jatkuvan vedensaannin poikkeusta voitaisiin laajentaa tarkoittamaan tilapäisiä sairas- ja vohlimiskarsinoita, joissa käytännössä on sankojuotto. Sankokuotolla olevien eläinten veden riittävyttä vesiastioissa tarkastellaan usein, eikä tarkoituksena ole pitää eläimiä janossa. Siksi pitäisi olla riittävää, että tilapäisessä ja liikuteltavassa karsinassa pysyvässä pitopaikassa juottotapana toimii sankokuotto. Vuohitiloilla sairas- tai vohlimiskarsina voidaan koota erillisistä aidoista eri paikkoihin kuivikepohjaiseen eläintilaan. Erillisen kiinteällä vesijärjestelmällä olevan sairas- tai vohlimisosaston tekeminen toisi lisää kustannuksia tuotantomuodolle.

Luku 5. Eläinten pitopaikka

- 37§ Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset
  - pykälän 4. momentissa määritellään sopivaa lepopaikkaan eläinlaji huomioon ottaen. Luonnoksen tekstissä mainitaan, että nisäkkäille sopiva lepopaikka tarkoittaa yleensä kuivaa, pehmeää, vedotonta sekä rauhallista paikkaa. On kannatettavaa, että eläimillä on niille sopiva lepopaikka ja tuotantoeläimille lepo on erittäin tärkeää hyvinvoinnin kannalta. Luonnoksen tekstissä nisäkkään lepopaikkaa määriteltäessä adjektiivi pehmeä on kuitenkin todella tulkinnanvarainen. Viimeisimmästä Eläinten hyvinvointikorvauksen vaatimuksista kuivikepohjan kuvaus pehmeänä jätettiin kokonaan pois sen tulkinnanvaraisuuden vuoksi. Näemme, että lepopaikan tulee ensisijaisesti olla kuiva ja vedoton. Lepopaikan kuvauksessa rauhallinen on myös hyvin tulkinnan varainen, koska vuohien pitopaikkojen äänimaailma voi vaihdella sijainnin ja olosuhteiden vuoksi. Äänimaailma on erilainen esimerkiksi vilkkaan tien varressa olevassa kuttulassa kuin metsän keskellä sijaitsevalla tilalla. Lepopaikan kuivuus on myös mietittävä eläimen kulloisenkin olosuhteen mukaan esim. laitumen olosuhteet kokonaisuudessaan olisi otettava huomioon sekä yllättävät sääolosuhteet. Tarkemmat lepopaikan määrittelyt tulisi tehdä eläinlajikohtaisissa asetuksissa.
- 38§ Eläimen hoitoon ja tarkastamiseen vaadittavat tilat
  - Pykälän ensimmäisen momentin kirjaus antaa ymmärtää, että eläimille olisi oltava erilliset sairas- ja hoitotilat. Suomen Vuohiyhdistys pitää tärkeänä mahdollisuutta tehdä tilapäisiä sairas- ja hoitokarsinoita samaan eläintilaan, missä muutkin eläimet ovat. Erillisten alueiden tyhjänä pitäminen tai uuden rakentaminen sairas- ja hoitotiloja varten tarkoittaa lisääntyviä kustannuksia vuohitiloille.

Luku 10. Viranomaiset ja niiden tehtävät

- 71-74§
  - Toteamme, että eläinvalvontaa tekevillä henkilöillä tulisi olla pätevyys- ja osaamisvaatimus lakiin kirjattuna. Eläinten omistajilta vaaditaan ammattimaisessa ja laajamittaisessa eläinten pidossa osaamista. On johdonmukaista, että myös valvovalla taholla on osaamista ja ymmärrystä tarkastuksen kohteesta. Näemme, että valvojan tulisi olla Suomessa laillistettu eläinlääkäri.

Luku 11. Valvonta

- 82§ Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen
  - Suomen Vuohiyhdistys katsoo, että eläinten omistajalla tulisi olla lakiin kirjattu oikeus käyttää avustajaa tai asiantuntijaa valvontatilanteessa.

Luku 12. Hallinnolliset pakkokeinot

- Toteamme yleisesti, että hallinnolliset pakkokeinot kuten eläimen myyminen, muu luovuttaminen ja lopettaminen ovat erittäin merkittäviä toimia. Varsinkin lopettamiseen tulee suhtautua viimeisenä keinona sen lopullisuuden vuoksi. Näiden hallinnollisten pakkokeinojen käyttöä tulisi entisestään selkeyttää lakitekstissä, jotta tulkinnanvaraisuutta olisi vähemmän. Kotieläintilojen kohdalla tulisi arvioida myös tilanpidon jatkamismahdollisuuksia ja tehdä suunnitelma jatkotoimista kotieläintilan omistajan kanssa. Eläinten hyvinvointi on todella tärkeä asia, mutta myös eläinten omistajan oikeusturvan on toteuduttava erilaisissa tilanteissa, jotta toimien koetaan yleisestikin olevan oikeudenmukaisia.

Luku 15. Erinäiset säännökset

- 114§ Perittävät maksut
  - Suomen Vuohiyhdistys pitää tärkeänä, että uusintatarkastuskäynneistä perittävät maksut tulisi periä vasta toisesta uusintatarkastuksesta. Eläinten omistajalla tulisi olla oikeus korjata ja näyttää korjatut toimet toteen uusintatarkastuksella ilman erillistä maksua ensimmäisestä uusintatarkastuksesta.

Lopella 14.1.2022

Jonna Ukkola
Puheenjohtaja